

Posudek na diplomovou práci Kristýny Fialové *Uprchlíci z Chorvatska a Bosny a Hercegoviny a vnitřně přesídlené osoby z Kosova v Srbsku. Integrace do společnosti*, Praha 2007, 139 s. (rkp.)

K. Fialová si jako téma své diplomové práce zvolila zajímavou a doposud málo zpracovanou problematiku. Věnovala se osudům srbských uprchlíků, kteří po roce 1991 utekli v několika vlnách do Srbska z Chorvatska, Bosny a Hercegoviny a Kosova. Všímá si především té části běženců, která se po nuceném odchodu ze svých domovů dlouhodobě či trvale usadila v Srbsku.

Chorvatští, muslimští a albánští běženci se v době, kdy to bylo z různých politických a propagandistických důvodů oportunní, ocitli ve fokusu mediálního zájmu. Dostalo se jim od humanitárních i quasihumanitárních organizací rozsáhlé pomoci. Zájem o uprchlíky srbské národnosti a jim poskytnutá pomoc byly nesrovnatelně menší. Vzhledem k aktuální politické a ekonomické situaci v Republice Srbsko se jim nedostalo potřebné podpory ani od bělehradské administrativy. S relativně malým politickým a společenským zájmem o srbské uprchlíky nepřímo souvisí i poměrně malé množství pramenů a sekundární literatury, které o jejich osudech vypovídají.

Malou heuristickou základnu se K. Fialová rozhodla doplnit narativními prameny. Provedla skoro dvacet rozhovorů s běženci. Tento kvantitativně poměrně malý vzorek obsáhl relativně širokou škálou různých kategorií uprchlíků (podle místa původního bydliště, podle doby příchodu do Srbska, podle věkové a profesní škály). Nutno přitom vyzdvihnout, že realizace terénního výzkumu nebylo ani zdaleka jednoduchou záležitostí. Autorka oponované práce se vydala do několika částí Srbska, musela překonat při navazování kontaktů s respondenty bariéru způsobenou

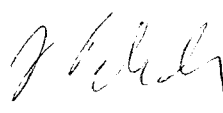
jejich únavou, neochotou a nedůvěrou. Interview přitom vedla, jak je patrné i ze dvou rozhovorů připojených v integrální podobě v jedné z příloh diplomní práce, promyšleně a koncepčně. Výsledky terénního výzkumu jsou bezesporu nejkvalitnější částí hodnoceného textu. Kapitoly věnované rozboru právního rámce postavení uprchlíků i analýza statistických údajů této úrovně ani zdaleka nedosahují.

Do značné míry průkopnický charakter výzkumu (a s ním související omezená heuristická báze) však zároveň představoval limitující faktor. K. Fialová se správně snažila vyvarovat spekulacím a nepodloženým úvahám. Na druhé straně se však ve velké části diplomní práce omezila na pouhé konstatování faktů, nepokusila se o obecnější závěry, mnohdy – i tam, kde se to zjevně nabízelo – nehledala širší souvislosti a spojitosti. Hodnocený text, psaný stylisticky chudým jazykem, má tak někdy až minimalistický charakter, mnohá fakta a závěry se v něm i několikrát opakují. V některých pasážích je zjevné, že autorka chtěla mít práci co nejdříve napsanou. Námaha vložená do shromažďování heuristiky byla tak zúročena jen z malé části.

Přes uvedené připomínky převažuje pozitivní hodnocení. Diplomovou práci K. Fialové doporučuji k obhajobě.

navrhovaná známka: velmi dobře

V Sezimově Ústí, 24. června 2007

doc. PhDr. Jan Pelikán, CSc.
vedoucí diplomní práce